

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKES FORFATNING

Oppdatert etter endringer av Synoden 2022

BASIS

§ 1 DEFINISJON	2
§ 2 BEKJENNELSE	2
§ 3 PRINSIPPER FOR KIRKEORDNINGEN	2

KIRKEORDNING

§ 4 MENIGHET	4
§ 5 MEDLEMSKAP	4
§ 6 FORSTANDERE	4
§ 7 ELDSTE	5
§ 8 DIAKONER	5
§ 9 MENIGHETSMØTE	5
§ 10 PRESBYTERIUM	6
§ 11 PRESBYTERIEMØTE	6
§ 12 PRESBYTERIESTYRE	6
§ 13 SYNODE	7
§ 14 SYNODEMØTE	7
§ 15 SYNODESTYRE	7
§ 16 SYNODERÅD	8
§ 17 FORFATNINGsutvalg	8
§ 18 ENDRINGER I FORFATNINGEN	8
§ 19 OPPLØSNING	8

BASIS

§ 1 DEFINISJON

Sist endret av Synoden 1993.

Den Evangelisk Lutherske Frikirke er et trossamfunn bestående av ordnede menigheter som bygger på Guds ord og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelses grunn.

De tilsluttede menigheter er forpliktet på bestemmelsene i denne forfatning og for øvrig vedtak som er fattet av kirkens synode.

§ 2 BEKJENNELSE

Sist endret av Synoden 1971.

Den Evangelisk Lutherske Frikirke tror, lærer og bekjenner: De profetiske og apostoliske skrifter i Det gamle og Det nye testamente (Bibelen) er Guds ord, og dette Guds ord er den eneste regel og rettesnor for tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske bekjennelse, slik den er uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt i den augsburgske konfesjon og Luthers lille katekisme, er grunnet i og i samsvar med Guds ord.

§ 3 PRINSIPPER FOR KIRKEORDNINGEN

Sist endret av Synoden 1983.

Etter Den Hellige Skrift og kirkens bekjennelse er kirken de helliges samfunn hvor Guds ord forkynnes rent og sakramentene forvaltes rett.

«De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene.» Apg 2,42.

«Og hver dag la Herren til nye som lot seg frelse.» Apg 2,47.

Jesus Kristus er hode, herre og konge for sin kirke på jorden.

«... Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp» Ef 5,23.

«Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det.» Joh 13,13. «Det er jeg som har innsatt min konge på Sion, mitt hellige fjell». Salme 2,6.

«For Herren er vår dommer, Herren er vår lovgiver, Herren er vår konge, han skal frelse oss.» Jes 33,22.

«Min kongsmakt er ikke av denne verden. Var min kongsmakt av denne verden, hadde mine menn kjempet for at jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men min kongsmakt er ikke herfra.» «Du er altså konge?» sa Pilatus. «Du sier at jeg er konge», svarte Jesus. «For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst.» Joh 18,36-37.

Han er nærværende i kirken ved Den Hellige Ånd gjennom de nådemidler han har gitt og innstiftet: Ordet og sakramentene.

«Og jeg vil be min Far, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal være hos dere for alltid.» Joh 14,16.

«Når Talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Far, sannhetens Ånd som går ut fra Far, da skal han vitne om meg.» Joh 15,26.

«Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og gjøre kjent for dere det som skal komme.» Joh 16,13.

«Da trådte Jesus fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Matt 28,18–20.

«Og han sa til dem: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alt som Gud har skapt! Den som tror og blir døpt, skal bli frelst. Men den som ikke tror, skal bli fordømt.» Mark 16,15–16.

«...i hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem. Dere er vitner om dette.» Luk 24,47–48.

«Jeg har åpenbart ditt navn for de mennesker du gav meg fra verden. De var dine, og du gav meg dem, og de har holdt fast på ditt ord. Nå vet de at alt det du har gitt meg, er fra deg. For jeg har gitt dem de ord du gav meg, og de har tatt imot dem. Nå vet de i sannhet at jeg er gått ut fra deg, og de har trodd at du har sendt meg.» Joh 17,6-8.

«Mens de holdt måltid, tok Jesus et brød, takket og brøt det, ga disiplene og sa: “Ta imot og spis! Dette er min kropp.”» Matt 26,26.

«For jeg har mottatt fra Herren det jeg også har gitt videre til dere: I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det og sa: «Dette er min kropp, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!» På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!» For hver gang dere spiser brødet og drikker av begeret, forkynner dere Herrens død helt til han kommer. Den som spiser brødet eller drikker av Herrens beger på urett vis, gjør derfor urett mot Herrens kropp og blod.» 1 Kor 11,23–27.

Han styrer og leder kirken gjennom de nådegaver han gir og de embeter (tjenester) han har innsatt.

«Det er forskjellige nådegaver, men Ånden er den samme. Det er forskjellige tjenester, men Herren er den samme. Det er forskjellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, han som er virksom og gjør alt i alle. Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det tjener til det gode. For ved én og samme Ånd blir det gitt én å tale visdom, en annen å formidle kunnskap, én får ved den ene Ånd en spesiell trosgave, en annen får nådegaver til å helbrede, og én får kraft til å gjøre under. Én får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme ånder, én får ulike slag av tungetale, og en annen kan tyde tungetale. Alt dette gjør den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt slik han vil.» 1 Kor 12,4–11.

«Og det var han som ga noen til å være apostler, noen til profeter, noen til evangelister og noen til hyrder og lærere, for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.» Ef 4,11–12.

«Tjen hverandre, hver og en med den nådegave han har fått, som gode forvaltere av Guds mangfoldige nåde. Den som taler, skal se til at han taler som Guds ord. Og den som tjener, skal tjene med den styrke Gud gir. Slik skal Gud i ett og alt bli æret, ved Jesus Kristus. Ham tilhører herligheten og makten i all evighet! Amen.» 1 Pet 4,10–11.

Det borgerlige statsstyre har ikke rett til å styre kirken, for Jesu Kristi rike er ikke av denne verden.

KIRKEORDNING

§ 4 MENIGHET

Sist endret av Synoden 2022.

Den lokale menigheten i Den Evangelisk Lutherske Frikirke er ved sin tilslutning forpliktet på kirkens lære og organisasjon. Menighetene i kirken er egne juridiske personer som velger eldste tilhørende menigheten med stemmerett. Forstanderen og en av de eldste forplikter menigheten med sine underskrifter. Eldsterådet er menighetens styre og utøver ansvaret for forkynnelse, sakramentsforvaltning og sjelesorg, planlegging av menighetens virksomhet og har tilsyn med virkegrenene og godkjenner ledere. Eldsterådets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, menighetsråd og menighetsmøte (Jf § 9 Menighetsmøte). Menighetens vedtak kan ankes til presbyteriet.

Vi anser at en menighet består så lenge medlemmene kan betjenes med ord og sakrament.

Når det ikke er forstander og eldste i en menighet, ivaretar presbyteriestyret eldsterådets forfatningsmessige funksjoner overfor menigheten.

§ 5 MEDLEMSKAP

Sist endret av Synoden 2022.

Kristen dåp er grunnlag for medlemskap i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Alle som døpes i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, anses som medlemmer i kirken. Menigheten plikter å legge til rette for at disse får opplæring i den kristne tro.

Medlemmer som ønsker stemmerett i menighetsmøte, kan oppnå dette etter fylte 15 år. De må bekjenne troen på den Herre Jesus Kristus, gi sin tilslutning til vår kirkes bekjennelse og ta del i menighetens fellesskap der ord og sakramenter forvaltes. Dette gir adgang til alle kirkens goder og del i det fulle ansvar for menighet og kirke. En eldste fører samtaler med dem som ønsker stemmerett og avgjør om forutsetningene er til stede.

Medlemmene føres i det kirkelige manntallet. Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker en kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan registreres som tilhørige og føres i det kirkelige manntall inntil fylte 18 år.

§ 6 FORSTANDERE

Sist endret av Synoden 2017.

Hver menighet skal normalt ha sin egen forstander, men to eller flere mindre menigheter kan kalle forstander sammen. Under ledighetsperioder velges en av menighetens eldste eller en annen ordinert person i vår kirke til å stå som ansvarlig overfor de borgerlige myndigheter. Forstanderens viktigste funksjon er å forkynne Guds ord, forvalte sakramentene og øve sjelesorg. Forstanderen skal representere menigheten overfor de borgerlige myndigheter og kirkens egne organer samt føre menighetens bøker og korrespondanse.

Forstanderen kalles av menigheten etter innstilling fra eldsterådet. Før eldsterådet gir sin innstilling til menigheten, skal presbyteriets godkjennelse innhentes. Forstanderen ordineres normalt av presbyteriets tilsynsmann. Før menigheten fatter beslutning om avslutning av arbeidsforholdet, skal presbyteriet kontaktes. Når en forstander har sagt opp sin stilling i en menighet, skal presbyteriet underrettes. Normalt skal en forstander tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Må en forstander tuktes for synder, gjelder de samme regler som for andre menighetslemmer.

§ 7 ELDSTE

Sist endret av Synoden 2005.

Menigheten kaller sine eldste blant medlemmer som tilhører menigheten med stemmerett, og anses skikket for gjerningen. Vedkommende bør ha fylt 30 år.

Når en ny menighet konstitueres, velges de eldste uten innstilling, men den instans som har kalt inn til møtet, kan fremme forslag. Dersom det fra før er eldste i funksjon på stedet i tilknytning til nærmeste menighet, må disse velges på nytt. Senere eldstevalg skjer etter innstilling fra eldsterådet. Normalt innstilles det antall som skal velges. Menigheten tar stilling til kallet ved avstemning. De eldste ordineres og innsettes normalt i sin tjeneste av menighetens forstander.

De eldste er betrodd hyrdetjenesten sammen med forstanderen, og eldste og forstander utgjør det råd (eldsteråd) som har ledelsen av menigheten. Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger.

En av de eldste eller forstanderen velges som formann i eldsterådet. Vedkommende leder eldsterådets forhandlinger.

Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste. Skulle en eldste vise seg uskikket til sin gjerning, kan vedkommende løses fra tjenesten. Dette må vedtas i menighetsmøtet etter innstilling fra de øvrige eldste, og presbyteriet må gi det sin godkjenning. Må en eldste tuktes for synder, gjelder de samme regler som for andre menighetslemmer. Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Det er imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon, selv om en er fratrudd som aktiv eldste.

§ 8 DIAKONER

Sist endret av Synoden 1993.

I hver menighet velges et passende antall diakoner etter menighetens størrelse og virkeområde. Disse utgjør menighetens diakonråd.

En diakon må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Diakonene velges av menigheten etter innstilling fra de eldste og diakonene i felles møte (menighetsråd). Valget gjelder for tre år. De som blir valgt, innsettes i sin tjeneste av menighetens forstander.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, og i særlig grad rette denne tjeneste mot mennesker i nød. Menighetens diakonale arbeid ledes av diakonrådet, i samarbeid med eldsterådet.

Ved gudstjenester og andre samlinger skal diakonene se til at kirkerommet og de ting som skal brukes, er i orden. Ved nattverd hjelper diakonene til med utdeling av brød og vin. Diakonene skal ha det daglige tilsyn med menighetens eiendom og økonomi. Særlige saker som gjelder eiendom og økonomi, behandles av eldste og diakoner i felles møte, etter innstilling fra diakonene.

§ 9 MENIGHETSMØTE

Sist endret av Synoden 2022.

Menighetsmøtet er menighetens øverste beslutningsorgan, med myndighet i alle vesentlige saker som ifølge Forfatningen skal avgjøres på menighetsplan.

Følgende saker skal behandles og avgjøres av menighetsmøtet: Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner, valg av utsendinger til presbyterium og synode, regnskap, budsjett og planer for menighetens virksomhet, herunder forvaltning av menighetens kirkebygg og andre eiendommer, årsmelding fra menighetens forskjellige råd og virkegreiner, ivaretagelse av menighetens ansvar for ordningen for vern om lære og liv.

Eldsterådet innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene. Innenfor sitt ansvarsområde kan diakonrådet fremme og innstille saker. Ethvert medlem med stemme-rett har gjennom eldsterådet rett til å fremme saker overfor menighetsmøtet.

Menighetsmøter avholdes etter behov, dog minst 3 – tre – ganger pr år. I tillegg holdes hvert år menighetens årsmøte. Alle medlemmene med stemmerett har tale-, forslags- og stemmerett på menighetsmøte.

§ 10 PRESBYTERIUM

Sist endret av Synoden 1999.

Menigheter innenfor et bestemt tilsynsområde representeres i et presbyterium. Inndelingen i tilsynsområder reguleres av synoden etter at de menigheter og presbyterier det gjelder har uttalt seg.

Menighetene representeres i presbyteriet av sine forstandere og av eldste etter menighetens med-lemstall og i henhold til reglement. Representantene velges av menigheten for tre år.

Presbyteriet er tilsynsorgan i kirken og skal arbeide på Guds ords grunn for å styrke enheten og felles-skapet. Det skal våke over lære og liv i menighetene, bistå med råd og hjelp, føre kontroll med at Forfatningen blir fulgt og at synodens vedtak blir satt i verk.

Presbyteriets vedtak kan ankes til synoden.

Formannen i presbyteriet og et styremedlem forplikter presbyteriet med sine underskrifter.

§ 11 PRESBYTERIEMØTE

Sist endret av Synoden 2017.

Presbyteriet samles til ordinært møte hvert tredje år – året før synodemøtet. Ekstraordinært presbyteriemøte kan innkalles når styret finner det nødvendig. Saker som det haster med, kan avgjøres ved korrespondanse med presbyteriets medlemmer.

Menigheter, presbyteriestyret og styrer og råd valgt av presbyteriet kan legge fram saker/ forslag for presbyteriet.

Forhandlingene ledes av en valgt dirigent og visediregent. I tilfelle stemmelikhet avgjør møtelederens stemme utfallet. Det skal føres protokoll over forhandlingsmøtene.

§ 12 PRESBYTERIESTYRE

Sist endret av Synoden 2017.

Presbyteriet ledes av et styre på fem medlemmer som velges av det ordinære presbyteriemøtet. Det velges tre varamedlemmer. Valgene gjelder for tre år.

Når presbyteriet ikke er samlet, har styret samme myndighet og funksjon som det samlede presbyterium. Styret kan gjøre bindende vedtak når minst tre medlemmer, blant dem formannen eller nestformannen, er til stede.

Presbyteriestyret kaller og ansetter tilsynsmann som utfører tilsyn med menighetene på vegne av styret. Styret har ansvar for at tilsynet utføres i henhold til forfatning og reglement.

Presbyteriestyret behandler spørsmål vedrørende lære, gudstjenesteliv og kirkelig praksis. Det forvalter presbyteriets økonomi, arbeider for å styrke enhet og samarbeid mellom menighetene i tilsynsområdet og er rådgivende organ for tilsynsmennene i deres oppgave. Styret godkjenner kall av forstandere og andre arbeidere som skal virke innenfor tilsynsområdet.

Styrets handlinger protokolleres og legges fram for første ordinære presbyteriemøte til godkjenning.

§ 13 SYNODE

Sist endret av Synoden 2017.

Synoden er kirkesamfunnets høyeste myndighet. Den fattet endelig vedtak i alle saker vedrørende kirkesamfunnet, dog begrenses synodemøtets myndighetsområde av de saker som avgjøres i synoderådet.

Vedtak som er i strid med kirkens basis er ugyldige.

Samtlige menigheter som er tilsluttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke, representeres i synoden av sine forstandere, eldste og øvrige medlemmer med stemmerett etter menighetens medlems-tall og i henhold til reglement. Menigheter med mer enn én utsending representeres med minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden. Representantene velges etter innstilling fra eldsteråd og menighetsråd i henhold til reglement for tre år og er forpliktet på kirkens basis slik den er uttrykt i §§ 1–3.

Leder i synodestyret og et styremedlem forplikter kirken med sine underskrifter.

Synoden velger styrer for kirkesamfunnets virkegrener og oppnevner utvalg og råd til å utrede og gi innstilling i spesielle saker.

§ 14 SYNODEMØTE

Sist endret av Synoden 1999.

Synoden samles til ordinært møte hvert tredje år. Ekstraordinært synodemøte kan innkalles når synodestyret finner det nødvendig. Saker som det haster med, kan avgjøres ved korrespondanse med synodens medlemmer. Synodemøtets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i synoderådet.

Forslag til synoden kan settes fram av menigheter, presbyteriestyrer, synodestyret og synodevalgte styrer og råd. Slike forslag må være innsendt til synodestyret innen en frist som synodestyret kunngjør. Synodestyret sender innkalling til synodemøtet med saksliste og saksdokumenter senest to måneder før møtet skal holdes.

Forhandlingene ledes av en valgt dirigent og visedirigent. I tilfelle stemmelikhet avgjør møtelederens stemme utfallet. Det skal føres protokoll over forhandlingene.

§ 15 SYNODESTYRE

Sist endret av Synoden 2008.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Leder velges blant kirkens ordinerte. Nestleder og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. Valgene gjelder for tre år. Leder kan ikke gjenvelges ut over ni års tjenestetid som synodeleder.

Når synoden ikke er samlet, har styret samme myndighet og funksjoner som den samlede synode. Styret kan gjøre bindende vedtak når minst fem medlemmer, blant dem leder eller nestleder, er til stede. Synodestyrets handlinger protokolleres og fremlegges første ordinære synodemøte til godkjenning.

§ 16 SYNODERÅD

Sist endret av Synoden 1999.

Synoderådet er synodens læreorgan.

Kirkens øverste tilsynsmenn innkaller til møter i synoderådet. Synoderådet består av synodestyret og representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement. Synodelederen leder synoderådet og innkaller dette etter behov, dog minst én gang hver synodeperiode.

Synoderådet behandler læresaker oversendt av synoden eller synodestyret.

Synoderådet fatter avgjørelser i læresaker, og utarbeider hyrdebrev og andre uttalelser av læremessig karakter.

Avgjørelser fattet av synoderådet protokolleres og legges fram for synodemøtet. Synodemøtet kan sende disse avgjørelser tilbake til synoderådet for ny behandling. Synoderådets endelige vedtak fremlegges for neste synodemøte til orientering.

§ 17 FORFATNINGsutvalg

Vedtatt av Synoden 2011.

Forfatningsutvalget er synodens kontroll- og fortolkningsorgan i forfatningssaker. Dette innebærer at det skal vurdere hvorvidt vedtak gjort av synoden og synodestyret, presbyteriene og presbyteriestyrene, samt synoderådet, er i samsvar med Den Evangelisk Lutherske Frikirkens forfatning. Forfatningsutvalget består av representanter valgt i henhold til reglement.

Synoden har øverste myndighet til å avgjøre om et vedtak er i samsvar med forfatningen.

§ 18 ENDRINGER I FORFATNINGEN

Sist endret av Synoden 2011 (paragrafens nummer).

Det kan ikke foretas endringer i denne forfatning som rokker ved kirkens basis, slik den er uttrykt i §§ 1–3.

Den del av Forfatningen som gjelder kirkeordning, kan endres på følgende måte: Forslag om forfatningsendring må sendes inn og fremlegges for et synodemøte på vanlig måte. Endringen blir vedtatt dersom forslaget oppnår fire femtedels flertall, eller forslaget oppnår minst halvparten av stemmene på første møte og to tredjedels flertall på neste ordinære synodemøte. Det kan ikke foretas endringer som fratrar Den Evangelisk Lutherske Frikirke dens presbyterial- synodale struktur.

§ 19 OPPLØSNING

Vedtatt av Synoden 2011.

Eventuell oppløsning av Den Evangelisk Lutherske Frikirke som eget kirkesamfunn avgjøres av synoden. For at oppløsning skal skje, må forslaget vedtas med minst to tredjedels flertall av to påfølgende ordinære og samlede synoder.

Ved eventuell oppløsning av Den Evangelisk Lutherske Frikirke skal synoden bestemme hvordan kirkens midler skal disponeres. De instanser/organisasjoner/tiltak som blir tilgodesett må imidlertid ha et formål som samsvarer med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes bekjennelse slik det er uttrykt i §2.